

Tujerodne drevesne vrste pri nas

Rdeči hrast

Rdeči hrast (*Quercus rubra* L.) je tujerodna drevesna vrsta, ki izvira iz vzhodnega dela Severne Amerike, v Evropi pa so jo prvič dokumentirali leta 1691 v Švici. V Sloveniji je prvi uradni podatek o pojavljanju znan iz leta 1964. Jeseni se listi obarvajo rdeče do oranžno rjavo - od tod tudi izvira njegovo ime.

Predstavitev vrste

Od drugih domorodnih hrastov (5 vrst), ki jih imamo v Sloveniji, se rdeči hrast loči predvsem po listih ter skorji. Listi so enostavni, dolgi 10 do 25 cm, različno plitvo narezani v trnate krpe, ki so tako široke kot zareze med njimi. Skorja na deblu je siva, gladka in plitvo razpoka in potemni šele pri starejših drevesih. Plod je jajčast želod s plitvo skledico. Glede rastišnih pogojev ni izbirčen, na splošno je skromnejši od domačih hrastov. Najbolje pa uspeva na svetlih, dobro odcednih, rahlo kislih rastiščih, predvsem na peščeno-ilovnatih tleh. Dobro prenaša nizke kot tudi visoke temperature ter sušo. V Sloveniji in tudi drugod po Evropi je izredno pogosta parkovna vrsta, najdemo pa jo tudi v gozdovih, saj so ga v preteklosti pogosto sadili v gozdnih nasadih in je poleg robinije, duglazije in zelenega bora najpogostejša tuja drevesna vrsta v Sloveniji. Opad rdečega hrasta se hitro razkraja in s tem bogati in izboljšuje tla.

Širjenje in odstranjevanje

Rdeči hrast se širi predvsem s semeni. V gozdovih kjer so ga sadili, se dobro naravno pomlajuje in je ponekod že uspešno naturaliziran. Status invazivnosti v Sloveniji še ni določen, vendar ponekod, zlasti na Koroškem, poročajo o njegovem intenzivnem pomlajevanju. V Nemčiji, kjer uspeva veliko rdečega hrasta, so mnenja o njegovi invazivnosti deljena. Kot invazivno drevesno vrsto, ki (potencialno) negativno vpliva na naravne hrastove gozdove, pa ga obravnavajo na Češkem, Poljskem in v Litvi. Širjenje rdečega hrasta lahko preprečimo s sečnjo in obročkanjem starejših dreves, s ponavljajočimi spomladanskimi in poletnimi panjevskimi sečnjami ter puljenjem 1 do 2-letnih mladice. Ustrezen gojitveni ukrep je tudi sadnja bukve ali drugih domorodnih drevesnih vrst, ki prerasejo in zasenčijo pomladek rdečega hrasta.

Zanimivosti

Plod – želod dozori šele v drugem letu. Les rdečega hrasta je elastičen in srednje trd. Kakovost lesa je slabša kot pri domačih vrstah, vendar pa prirašča hitreje kot domači hrasti. Kot les za kurjavo je zelo dober, primeren je tudi za pridobivanje oglja. V gozdovih v Sloveniji ga ne sadimo več, bolj pogosto pa ga sadimo kot okrasno drevo v mestih.

V sklopu projekta ALPTREES bomo proučevali tudi uporabno vrednost lesa tujerodnih (invazivnih) vrst. Končni rezultat bo med drugim razstava izdelkov dijakov lesarskih šol.

Rdeči hrast je pogosta parkovna vrsta

Za rdeči hrast značilni listi, skorja in plod

Avtorja:

dr. Aleksander Marinšek, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno ekologijo

mag. Živa Bobič Červek, Skupna občinska uprava Maribor, Skupna služba varstva okolja